

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

VERSLAG (BRUGEL-VERSLAG-2023 | 128-122)

betreffende de raadplegingsprocedure in verband met de ontwerpen van tariefmethodologieën die van toepassing zijn op de beheerder van het distributienet elektriciteit en gas voor de periode 2025-2029

Opgesteld op basis van artikel 9^{quater}, §4, van de ordonnantie 'elektriciteit' en artikel 10bis, §4, van de ordonnantie 'gas'

28/11/2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Context.....	3
2.1	Raadpleging van de Raad van Gebruikers	3
2.2	Openbare raadpleging.....	4
3	Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van Sibelga	4
3.1	Verdeling van de bevoegdheden tussen het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en BRUGEL.....	5
3.2	Naleving van de richtlijnen.....	6
3.2.1	De toepasselijke principes.....	6
3.2.2	Vergoeding van het kapitaal en stabiel opbrengstpercentage.....	7
3.3	Het motiveringsbeginsel.....	10
3.4	De beginselen van voorspelbaarheid, rechtszekerheid, gewettigd vertrouwen en transparantie.....	10
3.5	De energietransitie.....	13
3.6	Criteria voor de beoordeling van de redelijkheid van de toegestane inkomsten.....	14
3.7	Aan te brengen wijzigingen op het vlak van de KPI's	14
4	Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van bepaalde gemeenten die aandeelhouder zijn van Sibelga	15
5	Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van de Raad van Gebruikers van elektriciteit en gas	17
5.1	De rol van de regulator.....	17
5.1.1	Validatie van de bijkomende kosten	17
5.1.2	Bevoegdheden voor de goedkeuring van de ontwikkelingsplannen.....	17
5.1.3	Naleving van de door de ordonnanties vastgelegde richtlijnen.....	17
5.2	Beheersing van de kosten	17
5.2.1	Kapitalisatie van de IT-kosten	17
5.2.2	Stappenplan voor de smartisation van haar net en financiële stimuli	17
5.2.3	Inaanmerkingneming van de loonevolutie	18
5.3	Behandeling van de gemeentelijke aandeelhouder.....	18
5.3.1	Vaststelling van de kostprijs van de schuld.....	18
5.3.2	Schrapping van de historische herwaarderingsmeerwaarde.....	19
6	Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van de FEBEG	19
6.1	Door de FEBEG ondersteunde elementen.....	19
6.2	Antwoorden van BRUGEL op bepaalde opmerkingen	20
6.2.1	Prestatie-indicatoren	20
6.2.2	Verwerking van de onderinvestering.....	20
7	Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van Leefmilieu Brussel	21
8	Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van Infor GazElec.....	22
8.1	Financiering van de investeringen.....	22
8.2	Stimulerend Bonus/Malus-gedeelte.....	22
8.3	Beroep doen op externe consultancy.....	23
8.4	Vergoeding van het kapitaal.....	23
8.5	Stimulansen voor de uitrol van slimme meters	23

I Juridische grondslag

Artikel 9^{quater}, §4, van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de 'elektriciteitsordonnantie') luidt als volgt:

"Brugel wint het advies in van de Raad over de tariefmethodologie die uit dit overleg volgt. Deze laatste brengt zijn advies uit binnen de 30 dagen na de ontvangst van het verzoek. Brugel kan het advies vragen van elke speler van de elektriciteitsmarkt indien hij dit nodig acht voor de uitwerking van de tariefmethodologie."

De ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de 'gasordonnantie') voorziet dezelfde bepaling in haar artikel 10bis, §4.

De Raad van Bestuur van BRUGEL heeft dit raadplegingsverslag en de aan de methodologie aangebrachte aanpassingen goedgekeurd op 28 november 2023.

2 Context

Dit verslag is bedoeld om te antwoorden op alle opmerkingen die naar aanleiding van deze openbare raadpleging zijn ontvangen en zet ook uiteen welke aanpassingen er aangebracht zullen worden aan de methodologie.

2.1 Raadpleging van de Raad van Gebruikers

Overeenkomstig de bepalingen van de ordonnantie van 8 mei 2014 heeft BRUGEL op 6 oktober 2023 het advies van de Raad van Gebruikers (hierna de "Raad") gevraagd over de tariefmethodologie die voortvloeit uit het officiële overleg met de netbeheerder.

De Raad heeft BRUGEL verzocht de algemene beginselen van de tariefmethodologieën in zijn zitting van 17 oktober 2023 voor te stellen.

De Raad had 30 kalenderdagen¹ de tijd om te reageren op het verzoek van BRUGEL.

In een e-mail van 19 oktober vroeg de Raad om de termijn voor het indienen van het advies te verlengen tot 10 november. Op 23 oktober antwoordde Brugel dat BRUGEL, bij wijze van uitzondering en gelet op de vakantieperiode, ermee instemde om het advies ten laatste op 10 november 2023 te ontvangen².

Het advies van de Raad werd op 7 november 2023 per e-mail naar BRUGEL gestuurd.

Het advies van de Raad is als bijlage bij dit document opgenomen.

¹ Brugel had de Raad vooraf per e-mail van 26 september 2023 op de hoogte gebracht van deze procedure.

² Brugel preciseerde echter dat indien er individuele adviezen moesten worden uitgebracht, de datum van 6 november niet kon worden verlengd.

2.2 Openbare raadpleging

Op 6 oktober 2023 publiceerde BRUGEL op haar website alle documenten die deel uitmaken van de tariefmethodologieën voor elektriciteit en gas voor openbare raadpleging. Zowel de marktspelers als het publiek werden uitgenodigd om per e-mail te reageren. De raadpleging werd bekendgemaakt via (i) een nieuwsbericht op de website van BRUGEL, (ii) een nieuwsbrief en (iii) een publicatie op het professionele netwerk LinkedIn.

Deze openbare raadpleging eindigde op 06 november 2023.

14 bijdragen (naast de *hierboven* vermelde van de Raad) werden ontvangen tijdens de voorziene periode; ze zijn allemaal opgenomen in de bijlage bij dit besluit.

Lijsten van de ontvangen adviezen:

1	Anderlecht
2	Etterbeek
3	Evere
4	Vorst
5	Elsene
6	Koekelberg
7	Schaarbeek
8	Ukkel
9	Stad Brussel
10	Watermaal-Bosvoorde
11	Leefmilieu Brussel
12	FEPEG
13	Infor GasElec
14	Sibelga

Alle ontvangen beslissingen waren in het Frans en geen enkele werd vertaald. Deze verschillende adviezen werden gepubliceerd op de website van BRUGEL.

3 Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van Sibelga

Sibelga stelt vast dat de ontwerpmethodologieën na de officiële raadpleging³ op verschillende punten positief zijn geëvolueerd en waardeert de geboekte vooruitgang. Niettemin blijft de DNB erbij dat de voor raadpleging voorgelegde ontwerpmethodologieën, evenals het raadplegingsverslag, een aantal juridische, economische en technische standpunten handhaven die hij betwistbaar acht.

³ https://www.brugel.brussels/nl_BE/themes/distributietarieven-12/procedure-voor-de-goedkeuring-van-de-methodologieen-555

Sibelga herhaalt dat alle opmerkingen die in haar formeel advies over de raadpleging werden geformuleerd en die niet werden opgenomen door BRUGEL, van toepassing blijven, in het bijzonder de opmerkingen met betrekking tot de KPI's (zie punt 3.7).

Dit deel volgt dezelfde structuur als het advies van Sibelga.

3.1 Verdeling van de bevoegdheden tussen het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en BRUGEL

In haar reactie⁴ is SIBELGA van mening dat BRUGEL de bevoegdheidsverdeling tussen het Parlement, de Regering en de Regulator niet respecteert. Volgens SIBELGA beweert BRUGEL over grotere bevoegdheden te beschikken met betrekking tot de ontwikkelingsplannen van de DNB dan die welke door het Parlement zijn toegekend en aan de Regering zijn overgedragen.

Eerst en vooral herhaalt de regulator zijn verbintenis om te handelen in strikte naleving van de bevoegdheidsverdeling, zoals uitvoerig betoogd in zijn motiveringsverslag.⁵

Wat het standpunt van SIBELGA in het kader van de openbare raadpleging betreft, merkt BRUGEL op dat de gereguleerde operator een partieel, opportunistisch en selectief beeld schetst van de taken van de regulator met betrekking tot de tarieven en het ontwikkelingsplan en op die manier de elektriciteitsordonnantie, de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en het Europees recht niet naleeft. Zo houdt de DNB geen rekening met:

- artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie en haar equivalent voor gas, met betrekking tot het vastleggen van het kader voor het ontwikkelingsplan, de bevoegdheid van de regulator om wijzigingen te vragen en de verplichting om de uitvoering van het plan te controleren en te evalueren;
- arrest nr. 105/2023 van het Grondwettelijk Hof, dat zeer duidelijk stelt dat "de Gewestregering ertoe is gehouden rekening te houden met dat advies en, in voorkomend geval, uit te leggen om welke reden zij ervan afwijkt"⁶, evenals de exclusieve bevoegdheid van BRUGEL om de tariefmethodologie vast te leggen⁷;
- het Europees recht, waaronder in het bijzonder artikel 18 van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna "Verordening (EU) 2019/943") en de Europese rechtspraak betreffende de tariefbevoegdheid van de regulator.

De beweringen van de regulator uit hun context en in onvolledige uittreksels gebruiken, kan niet de beste aanpak zijn om mensen te overtuigen van de vermeende bewering van de regulator om het Brusselse wettelijke kader niet na te leven.

Met betrekking tot de opmerkingen van SIBELGA over de mogelijke bewering van BRUGEL om als enige instantie toezicht te houden op de toepassing van het energie-efficiëntieprincipe door de DNB, wenst de regulator te verzekeren dat dit niet het geval is. De regulator is van

⁴ Reactie van SIBELGA in het kader van de openbare raadpleging, p. 3 tot 4.

⁵ Motiveringsverslag van BRUGEL, punt 3.1.

⁶ Punt B.13.1 van het arrest nr. 105/2023.

⁷ Motiveringsverslag van BRUGEL, punt 3.1.

plan de toepassing van dit principe uitsluitend te controleren in het kader van de uitoefening van zijn opdrachten, die uitvoerig worden toegelicht in punt 3.1 van het motiveringsverslag. Wat artikel 27, §2 van Richtlijn (EU) 2023/1791 betreft, dit is geenszins in tegenspraak met de bewering van BRUGEL, vermeld in overweging 127, betreffende de rol van de regulator om de toepassing van het principe van de voorrang van energie-efficiëntie in het kader van het ontwikkelingsplan te controleren. Deze rol is volledig vastgelegd omdat het voornoemde artikel het coördinerend voegwoord "en" gebruikt en niet "of". Het veronderstelt dus een samenwerking tussen de instanties en niet een zuivere en eenvoudige uitsluiting van de regulator.

Tot slot kan de regulator de vrees van SIBELGA niet begrijpen dat de regulator de investeringen niet zou dekken, aangezien de regulator in zijn tariefmethodologie alle nodige instrumenten heeft voorzien om SIBELGA in staat te stellen de nodige investeringen te doen in overeenstemming met het Brusselse wettelijke kader.⁸.

Gelet op het voorgaande bevestigt BRUGEL dat ze de verdeling van de bevoegdheden tussen het Parlement, de Regering en de regulator respecteert.

3.2 Naleving van de richtlijnen

3.2.1 De toepasselijke principes

Sibelga stelt dat BRUGEL in haar raadplegingsverslag expliciet heeft toegegeven dat ze niet alle richtlijnen van de artikelen 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en 10ter van de gasordonnantie heeft toegepast in het kader van de nieuwe ontwerpen van tariefmethodologieën 2025-2029.

Zoals op andere punten die in haar antwoord op de raadpleging aan bod kwamen, verdraait Sibelga het standpunt dat BRUGEL verdedigt, door het een bevooroordeelde, overdreven of foutieve lezing te geven.

BRUGEL oefent haar bevoegdheden uit binnen het geldende wettelijke kader. Dat bevat bepalingen van Europees recht, waarvan sommige rechtstreeks toepasselijk zijn, en van intern recht, dat moet worden toegepast in het licht van de rechtspraak van de bevoegde rechtbanken.

Bijgevolg is het principe vastgelegd dat de regulator exclusief bevoegd is voor de tariefmethodologie of de distributietarieven.

Bij de uitoefening van deze exclusieve bevoegdheid moet echter rekening worden gehouden met de algemene beleidsrichtsnoeren die zijn vastgelegd in de artikelen 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en 10ter van de gasordonnantie, in de vorm van richtlijnen. Deze richtlijnen zijn talrijk (vijfentwintig voor elektriciteit, achttien voor gas) en streven verschillende, zelfs tegenstrijdige doelstellingen na.

Zowel het Hof van Justitie als het Grondwettelijk Hof hebben geoordeeld dat deze richtlijnen geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid van de regulerende instantie, en dus ook niet aan de uitoefening van haar discretionaire bevoegdheid of de keuzevrijheid die het wettelijke kader haar biedt voor het vaststellen van de tariefmethodologie en het bepalen van de distributietarieven. Dergelijke algemene richtsnoeren zijn slechts in overeenstemming met de richtlijnen indien zij de regulerende instantie enkel aanmoedigen om bij de uitoefening van haar

⁸ Zie punt 3.1.

eigen bevoegdheden rekening te houden met de doelstellingen die de autoriteiten op het gebied van energiebeleid nastreven en met hun belangen, zoals de levensvatbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van de energiemarkt.

Een gelijkaardige conclusie werd bereikt door het Hof van Beroep van Brussel en vervolgens door het Marktenhof in de door BRUGEL aangehaalde arresten. Sibelga betwist de relevantie van deze arresten omdat ze betrekking hebben op andere gereguleerde sectoren. Deze arresten hebben echter betrekking op richtlijnen of aanbevelingen van andere openbare entiteiten, zoals in dit geval, en bepalen het effect dat dergelijke standpunten kunnen hebben ten aanzien van de betrokken regulerende instanties, in de uitoefening van hun exclusieve en discretionaire bevoegdheden. Hoewel het Hof van oordeel is dat dergelijke richtlijnen in het besluitvormingsproces in aanmerking moeten worden genomen, heeft het herhaaldelijk en consequent geoordeeld dat dit slechts een middelenverbintenis is en geen resultaatsverbintenis.

De regulerende instantie moet dus trachten deze verschillende algemene beleidsrichtsnoeren met elkaar te verzoenen in de concrete keuzes die zij in voorkomend geval maakt in het belang van de distributienetgebruikers. Hoewel er voor BRUGEL een stimulans is om bij het opstellen van haar tariefbeslissingen rekening te houden met de doelstellingen die door elk van deze richtlijnen worden nagestreefd, bestaat er geen verplichting om te garanderen dat elk van deze richtlijnen, afzonderlijk beschouwd, noodzakelijkerwijs volledig zal worden nageleefd.

BRUGEL stelt dus dat de artikelen 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en 10ter van de gasordonnantie een reeks richtlijnen vaststellen, bepaald door de wetgever, die BRUGEL moeten leiden bij de uitoefening van haar bevoegdheden met betrekking tot de bepaling van de tariefmethodologieën en de distributietarieven. Deze richtlijnen, die BRUGEL naleeft, streven verschillende doelstellingen na. BRUGEL waakt erover dat ze redelijk met elkaar in overeenstemming worden gebracht, binnen het kader van haar discretionaire bevoegdheden bij de uitoefening van haar tariefbevoegdheden.

Bijgevolg zullen deze richtlijnen niet noodzakelijk allemaal met dezelfde intensiteit worden nagestreefd in het kader van de huidige tariefmethodologie. Er is niets illegaals aan deze aanpak.

3.2.2 Vergoeding van het kapitaal en stabiel opbrengstpercentage

3.2.2.1 Met betrekking tot het voldoende stabiele opbrengstpercentage

SIBELGA is van mening dat BRUGEL haar verplichting niet nakomt om de stabiliteit te garanderen van het voldoende stabiele opbrengstpercentage dat wordt opgelegd door artikel 9^{quinquies}, 9° van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent voor gas.

BRUGEL herhaalt haar standpunt zoals uitgelegd in punt 3.2.3 van haar motiveringsverslag en in punt 3.2.1 van dit verslag. De reguleringsinstantie is immers van mening dat ze over voldoende manoeuvreerruimte moet beschikken om de verschillende algemene beleidsrichtsnoeren te kunnen verzoenen in de concrete keuzes die ze maakt in het belang van de distributienetgebruikers. Dit standpunt wordt ondersteund door de Europese rechtspraak en het recente arrest van het Grondwettelijk Hof.

Wat de behandeling van de iRAB betreft, verwijst BRUGEL naar punt 6 van haar toelichtend rapport over het vergoedingsmodel van de distributienetbeheerder, alsook naar de punten 3.4. en 5.3.2 van het huidige verslag.

3.2.2.2 Met betrekking tot de kostprijs van de schuld

Wat Sibelga betreft, is BRUGEL verplicht om een referentierente voor de kostprijs van de schuld vast te leggen dat overeenstemt met het marktgemiddelde op het moment van de relevante regulatoire periode, of om te voorzien in aanpassingsmechanismen in de loop van de periode, en haar controle moet zich uitsluitend beperken tot de naleving van het criterium van de "efficiënte" DNB ten opzichte van het marktgemiddelde. In casu stelt SIBELGA dat BRUGEL niet beweert - laat staan aantoon - dat de door SIBELGA verkregen debetrentevoet niet in overeenstemming is met het marktgemiddelde.

Wat betreft de bevoegdheden van BRUGEL om de kostenefficiëntie te controleren, verwijst BRUGEL naar punt 3.2.4 van haar motiveringsverslag.

BRUGEL is van mening dat SIBELGA een invloed heeft op de kostprijs van haar schuld, met name door oordeelkundige keuzes te maken met betrekking tot het schuldmiddel (bank, obligatie, EIB, enz.), de oorsprong ervan, de looptijd van haar verschillende schulden en het moment waarop deze schulden worden vastgelegd.

Verder moet ook worden opgemerkt dat de schuldgraad van een operator onder andere afhangt van zijn liquiditeitsbehoeften die op hun beurt gedeeltelijk afhangen van zijn winstuitkeringsbeleid.

Het is echter moeilijk om vooraf een referentierentevoet te definiëren, aangezien de evolutie van de globale rentevoeten afhangt van talrijke factoren waarover SIBELGA geen controle heeft. In dit opzicht merkt BRUGEL op dat de IRS-rente, na een periode van stijging in 2022, sinds begin 2023 relatief stabiel is.

BRUGEL blijft er echter van overtuigd dat het regulatoire kader, via de goedkeuring van het WACC-model, de DNB moet aanmoedigen om de kosten van zijn schuld te optimaliseren.

BRUGEL erkent de bijzondere situatie waarin SIBELGA zich bevindt met betrekking tot haar schuldgraad en heeft begrip voor het verzoek van SIBELGA om te voorzien in een mechanisme voor risicobeperking met betrekking tot renteschommelingen.

Uit de besprekingen tussen SIBELGA en BRUGEL tijdens de maanden oktober en november 2023 is gebleken dat een oplossing geïnspireerd op de door Wallonië en Vlaanderen gebruikte methoden de doelstellingen van BRUGEL en het verzoek van SIBELGA om haar schuldrisico te matigen, met elkaar zou kunnen verzoenen.

BRUGEL heeft bijgevolg beslist om rekening te houden met twee uitzonderlijke elementen:

- De nieuwe elementen, in vergelijking met het regulatoire kader van vóór 2025, ingevoerd door de tariefmethodologie 2025-2029, voornamelijk het standaard WACC-model, dat gebruikmaakt van normatieve gearing, in tegenstelling tot de vroeger toegepaste praktijk die de schuld tegen reële kostprijs beschouwde.
- De situatie van SIBELGA, die van 2024 tot 2029 aanzienlijke nieuwe schulden vereist, veroorzaakt door onder andere:
 - De verwachte daling van het saldo van de reguleringsfondsen,
 - De verwachte toename van de investeringen in elektriciteit.

Rekening houdend met deze uitzonderlijke factoren aanvaardt BRUGEL, uitzonderlijk voor de periode 2025-2029, een aanpassing van de ideale praktijk om een referentierentevoet voor de

schuld vast te leggen op basis van een gemiddelde van de IRS-rentevoet 10 jaar over een lange historiek (10 of 15 jaar).

Zodoende wordt aanbevolen om de referentierentevoet voor de schuld te definiëren als een gewogen gemiddelde van twee rentevoeten (beide gebaseerd op de IRS 10 jaar) om het verschil weer te geven tussen de reeds aangegane schuld en de nog aan te gane schuld.

De methodologie en het motivatieverlag werden in die zin aangepast.

3.2.2.3 *Kostenreflectiviteit vereist dekking van de kosten van schulden en gestrande activa voor gas*

SIBELGA is van mening dat de regulator de richtlijn van de elektriciteitsordonnantie betreffende de totale dekking van de kosten van de distributienetbeheerder door de tarieven niet naleeft:

- 1° in die zin dat de regulator zich baseert op ingetrokken Europese wettelijke bepalingen;
- 2° in die zin dat de regulator efficiënte investeringen zou moeten dekken zonder rekening te houden met de efficiënte aard van de kosten;
- 3° door regels op te leggen betreffende de kosten van schulden en gestrande activa, zonder aan te tonen dat de efficiëntie van SIBELGA niet overeenstemt met het marktgemiddelde.

Wat het eerste punt betreft, geeft BRUGEL toe dat er een fout is geslopen met betrekking tot de verwijzing naar de Europese wettelijke bepalingen die zijn vermeld in de punten 3.1. en 3.2.4. van haar motivering. Deze materiële fout werd gecorrigeerd in het motiveringsverslag. Niettemin blijven de inhoud en het standpunt van BRUGEL identiek, aangezien deze ingetrokken bepalingen zijn opgenomen in de latere Europese wetgeving, en meer bepaald in artikel 18 van Verordening (EU) 2019/943 en artikel 58 van Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (hierna "*Richtlijn (EU) 2019/944*"). De DNB kan dus niet voorbijgaan aan de rechtstreekse toepasselijkheid van een Europese verordening in de nationale ordonnanciering.

Wat punt 2 betreft, is BRUGEL verbaasd om te lezen dat de DNB de verplichting van de regulator betwist om de "*betaalbaarheid*" van de distributietarieven te waarborgen, een doelstelling die alleen kan worden bereikt als de DNB wordt aangemoedigd om de kosten te beheersen. Een dergelijke weerstand van de DNB om kostenefficiëntie aan te moedigen kan de regulator alleen maar betreuren. Voor het overige verwijst de regulator naar punt 3.2.4 van zijn motiveringsverslag.

Wat punt 3 betreft, verwijst BRUGEL naar punt 3.4 van het huidige verslag.

3.2.2.4 *Arrest van het hof van cassatie van 22 december*

Sibelga bekritiseert de verwijzing in het raadplegingsverslag naar een arrest van het Hof van Cassatie van 22 december 2022 betreffende het criterium van het belang van de netgebruikers bij de uitvoering van het wettelijke kader voor energie.

Het arrest van het Hof van Cassatie is zonder enige gerede twijfel in overeenstemming met de geest van artikel 37 van Richtlijn 2009/72/EG, dat tot doel heeft concurrerende, betrouwbare, efficiënte en consumentgerichte distributienetwerken tot stand te brengen die het mogelijk maken elektriciteit en gas tegen de laagst mogelijke prijs te leveren. Het Hof van Cassatie heeft

het begrip "laagste prijs" afgeleid uit een letterlijke, contextuele en teleologische analyse van artikel 37 van Richtlijn 2009/72/EG, waarvan de inhoud nagenoeg identiek is overgenomen in artikel 58 van Richtlijn (EU) 2019/944.

Bovendien is het simplistisch om aan te nemen dat dit criterium alleen gevolgen heeft voor de controle *ex post* van de redelijkheid van de kosten. Het standpunt van het Hof van Cassatie met betrekking tot de doelstelling van het regelgevend kader en de centrale rol die de belangen van de netgebruikers spelen, is een premisse van algemene strekking. Dit is het eerste element dat het Hof vooropstelt bij het onderzoek van de grondslag van het middel.

Dit arrest blijft dus relevant.

3.3 Het motiveringsbeginsel

Sibelga betwist de relevantie van de arresten van het Hof van Beroep te Brussel en van het Marktenhof waarnaar BRUGEL verwijst met betrekking tot de motiveringsplicht van de regulerende instanties, onder het voorwendsel dat deze arresten betrekking hebben op andere gereuleerde sectoren.

Deze kritiek is moeilijk te begrijpen.

Het Marktenhof heeft duidelijke en precieze principes vastgelegd betreffende de draagwijdte van zijn rechterlijke toetsing, met inbegrip van de motiveringsplicht, en de draagwijdte van zijn volledige bevoegdheid, ongeacht de gereuleerde sector en de betrokken regulerende instantie. Deze beginselen zijn door het Hof in diverse arresten herhaald en in dit geval identiek weergegeven.

Deze jurisprudentie blijft dus relevant.

3.4 De beginselen van voorspelbaarheid, rechtszekerheid, gewettigd vertrouwen en transparantie

In het kader van de openbare raadpleging stelt SIBELGA dat de door BRUGEL aangebrachte wijzigingen aan de tariefmethodologieën in overeenstemming moeten zijn met het algemeen belang en de beginselen van behoorlijk bestuur. Voor Sibelga betekent dit principe bijvoorbeeld dat het loslaten van een kostenevaluatiemethode die al jaren wordt gebruikt, wanneer de omstandigheden niet zodanig zijn gewijzigd dat een wijziging gerechtvaardigd is, in strijd is met het principe van het gewettigd vertrouwen.

Met betrekking tot de nieuwe ontwerptariefmethodologieën voor 2025-2025 is Sibelga van mening dat BRUGEL dit principe heeft geschonden. Sibelga wijst in dit verband op verschillende specifieke problemen:

- 1° de integratie van de herwaarderingsmeerwaarde in de waardering van de RAB, de vergoeding en de afschrijving ervan;
- 2° de kostprijs van de schuld; en
- 3° de stranded assets voor gas.

Ten eerste wenst BRUGEL erop te wijzen dat het haar exclusieve verantwoordelijkheid is om te bepalen of "de omstandigheden zodanig zijn geëvolueerd dat een wijziging gerechtvaardigd is". We bevinden ons in de context van een monopolieactiviteit waarbij de regulator de behoeften van het algemeen belang naar voren moet schuiven om te voorkomen dat de speler in een monopoliesituatie zichzelf een monopolierente toe-eigent en er dus voor moet zorgen dat zijn activiteit ook voor de consumenten voordelig blijft. Om dit te doen, is BRUGEL verplicht te

handelen binnen de termijnen die haar ter beschikking staan, met inachtneming van de tariefstabiliteit. Het recht van wijziging moet dus met de grootste vrijheid worden geïnterpreteerd, aangezien het gaat om bevoegdheden waarvan de uitoefening strikt gereguleerd is vanuit tijds- en methodologisch oogpunt. Maar BRUGEL waakt er uiteraard over dat het algemeen belang en de beginselen van behoorlijk bestuur worden gerespecteerd.

BRUGEL waakt er ook over, wanneer ze de noodzaak vaststelt van een koerswijziging om het algemeen belang te vrijwaren, om wijzigingen te vermijden die een scherpe breuk met het verleden zouden vormen.

Wat het 1^e punt betreft, breidt BRUGEL niet uit wat vroeger werd gedaan, maar deze verandering kan niet abrupt worden genoemd.

Zoals gedetailleerd in het raadplegingsverslag, was het voor SIBELGA immers voorzienbaar dat BRUGEL op haar beurt de kwestie van de RAB-overwaarde in haar tariefmethodologie zou behandelen, door specifieke voorwaarden vast te leggen.

De VREG en de CWAPE hadden namelijk beiden de vergoeding van de herwaarderingsmeerwaarde afgeschaft. De VREG had dit element al opgenomen in haar methodologie voor 2021-2024.

Tot op heden hebben de twee regulatoren de behandeling van de afschrijving van de meerwaarde niet gewijzigd, maar er is niets bepaald voor de volgende tariefmethodologieën. In haar tariefmethodologie 2025-2029⁹ stelde de CWAPE: '*Anderzijds zullen de DNB's tijdens de huidige regulatoire periode de jaarlijkse desaffectatie van 2% van de iRAB-meerwaarde (...) kunnen blijven opnemen in hun toegestaan inkomen (...)*' (eigen markering).

Op federaal niveau heeft de CREG de afschrijving van de RAB-meerwaarde op het toegestane inkomen van de TNB's afgeschaft, volgens verschillende modaliteiten al naargelang het om Elia of Fluxys gaat.

De doorgevoerde wijzigingen werden door BRUGEL gerechtvaardigd vanuit economisch en regulatorisch oogpunt. BRUGEL heeft ook gezorgd voor een geleidelijke invoering met een voldoende lange opzegtermijn, zowel voor de netbeheerder als voor zijn aandeelhouder, om SIBELGA niet te verrassen. Deze geleidelijke aanpak is bovendien gespreid over een langere periode dan voorzien in het ontwerp van methodologie (zie punt 5.3.2 van dit verslag).

Tot slot heeft BRUGEL een aantal maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de impact van de afschaffing van de afschrijving van de meerwaarde op de financieringscapaciteit van SIBELGA beperkt is.

BRUGEL is dus van mening dat ze het beginsel van het gewettigd vertrouwen niet heeft geschonden met betrekking tot de genomen beslissingen over de integratie van de herwaarderingsmeerwaarde in de waardering van de RAB, de vergoeding en de afschrijving ervan.

Wat het 2e punt betreft, namelijk de kostprijs van de schuld, wordt verwezen naar punt 3.2.2.2 hierboven.

⁹ Décision CD-23°31-CWAPÉ-0773- Motivation de la méthodologie applicable aux gestionnaires de réseau de distribution d'électricité et de gaz actifs en région wallonne pour la période régulatoire 2025-2029- 31/05/2023'.

Wat het 3e punt betreft, de kwestie van de stranded assets voor gas, herinnert BRUGEL er eerst en vooral aan dat de dekking van de kosten betrekking heeft op hun integratie in de tarieven.

Voor de periode 2025-2029 betwist BRUGEL de aan SIBELGA aangeboden mogelijkheid niet om de afschrijvingskosten verbonden aan deze investeringen van vóór 2020 te blijven doorrekenen in de tarieven op dezelfde manier als in de vorige periodes, namelijk volgens de tarieven die eerder werden toegepast en op dezelfde manier als in de vorige periodes¹⁰.

Vervolgens vestigt BRUGEL de aandacht op het feit dat dit, vanuit reguleringsoogpunt, een nieuwe kwestie is.

De CEER heeft hierover een specifieke studie gepubliceerd in 2020¹¹. In die studie stelde de CEER vast dat de meeste ondervraagde regulatoren momenteel geen problemen hebben op het vlak van stranded assets en dat ze geen ervaring hebben met een dergelijke kwestie. De CEER merkt ook het volgende op: *"there is no clear and uniform regulatory definition for stranded assets. Similarly, no regulatory treatment or measures for those assets have been developed at a European level."*

BRUGEL is van mening dat er in feite geen sprake is van een breuk met een vorig reguleringskader, aangezien de huidige regulatoire aanpak er precies op gericht is, nu het is geïdentificeerd, om het risico van gestrande activa te integreren in haar regulatoire aanpak.

Ondanks duidelijke politieke richtlijnen is het traject van de energietransitie en de impact ervan op het gasdistributienet inherent onvoorspelbaar. Geconfronteerd met deze onzekerheden zijn de doelstellingen die BRUGEL nastreeft bij de integratie van het risico van stranded assets om zowel de gestrande kosten als de tariefimpact te minimaliseren, om het beheer van de activa en de netinvesteringen door de distributienetbeheerder te optimaliseren en om het ingevoerde stelsel te kunnen aanpassen wanneer het traject van de energietransitie en de impact ervan op het gasnet dit rechtvaardigen.

De regulatoire aanpak voor de beheersing van het risico van gestrande activa hangt af van het kader dat van kracht is op het moment van de investering in kwestie. In dit opzicht heeft de studie van BRUGEL over het risico van gestrande kosten aangetoond dat deze aanpak anders zou moeten zijn voor investeringen die vóór 2020, tussen 2020 en 2024 of vanaf 2025 plaatsvinden.

Er moet verder ook aan worden herinnerd dat SIBELGA in de methodologieën van vóór 2025 de mogelijkheid had om versnelde afschrijvingen te vragen (met een tariefverhoging) en dat deze optie niet door SIBELGA werd gebruikt voor gasactiva.

Rekening houdend met deze elementen, is BRUGEL van mening dat ze het gewettigd vertrouwen van Sibelga niet heeft ondermijnd dat ze al haar kosten met betrekking tot de gasinvesteringen van vóór 2025 zal kunnen recupereren.

Niettemin heeft BRUGEL, rekening houdend met de vele onzekerheden in verband met deze kwestie, bepaalde standpunten genuanceerd. De methodologie wordt in die zin lichtjes aangepast.

¹⁰ Raadplegingsverslag van BRUGEL, pagina's 123 en 141.

¹¹ [CEER Note on Stranded Assets in the Distribution Networks](#), Ref: C19-DS-55-07, 3 juli 2020.

Tot slot beweert SIBELGA dat BRUGEL het exhaustiviteitsbeginsel van de tariefmethodologieën niet respecteert door zich het recht voor te behouden om ex post richtlijnen en een rapporteringsmodel vast te stellen die SIBELGA moet gebruiken om de financiering van de bijkomende kosten aan te vragen.

Met betrekking tot dit punt, zoals gedetailleerd in het raadplegingsverslag, herinnert BRUGEL eraan dat de publicatie van richtsnoeren met betrekking tot de methodologie niet alleen een gangbare praktijk is in Brussel (SIBELGA en BRUGEL hebben al richtsnoeren gebruikt tijdens de reguleringsperiode 2020-2024), maar ook al is toegepast in andere gewesten.

Zolang de mogelijkheid van richtsnoeren duidelijk wordt aangekondigd in de tariefmethodologie zelf, is voldaan aan de transparantievereiste van artikel 9^{quinquies}, 1°, van de 'Elektriciteitsordonnantie' en artikel 10ter, 1°, van de 'Gasordonnantie'.

De exhaustiviteit van de tariefmethodologie is eveneens voldoende gegarandeerd. De richtlijnen die BRUGEL kan vaststellen na de goedkeuring van de tariefmethodologie hebben betrekking op specifieke situaties die door de tariefmethodologie zelf worden geregeld:

Krachtens punt 6.2.3 (betreffende de bijkomende projecten) van het ontwerp van methodologie, zullen de richtsnoeren die door BRUGEL kunnen worden vastgelegd enkel tot doel hebben "*de elementen te specificeren die de DNB moet voorleggen om niet alleen de financiering van de bijkomende kosten aan te vragen, maar ook om elk buitenkans-effect voor de DNB verbonden aan dit mechanisme te vermijden*". Deze richtsnoeren zullen moeten voldoen aan de criteria voor het bepalen van de bijkomende aard van de kosten die de DNB voor dit doel invoert en voor het berekenen van deze bijkomende kosten, zoals gespecificeerd in punt 7.2.2 van het ontwerptariefmethodologie, met dien verstande dat bijkomende kosten de exploitatie- en afschrijvingskosten omvatten die bovenop de beheersbare BAU kosten zouden komen. **Deze bepaling doet dus geen afbreuk aan het beginsel van de onaantastbaarheid van de tariefmethodologie tijdens de regulatoire periode.** Er wordt ook in gepreciseerd dat de goedkeuring van richtsnoeren slechts betrekking zou kunnen hebben op een zeer beperkt aantal gevallen. Dit mechanisme wordt gerechtvaardigd door de nieuwigheid van het mechanisme voor aanvullende projecten. Het is daarom in het belang van alle partijen om te voorzien in de mogelijkheid van aanpassingen of verduidelijkingen. Het ontwerp van tariefmethodologie voorziet overigens ook in overleg met de DNB.

BRUGEL is dan ook van mening dat de principes van transparantie en volledigheid van de tariefmethodologieën worden gerespecteerd.

3.5 De energietransitie

SIBELGA beweert dat de tariefmethodologieën de dekking van de kosten die nodig zijn voor de energietransitie niet zouden garanderen in die zin dat BRUGEL de toereikende stabiliteit van de vergoeding van de DNB zou ondermijnen.

BRUGEL betreurt dat de regulator een minder uitgebreide visie heeft op de reikwijdte van de energietransitie dan de DNB. Zoals hierboven reeds werd benadrukt, bieden de tariefmethodologieën alle nodige instrumenten¹² om de kosten te dekken van de investeringen die nodig zijn voor de energietransitie, op voorwaarde dat deze kosten reëel, efficiënt, redelijk

¹² De instrumenten die de regulator gebruikt, worden opgesomd in punt 10 van het motiveringsverslag.

en proportioneel zijn, en dit in het belang van de distributienetgebruiker. Dit is de onbetwistbare verplichting van de regulator¹³.

Bovendien deelt BRUGEL het standpunt van SIBELGA over de noodzaak om rekening te houden met de meervoudige dimensie van het algemeen belang van de distributienetgebruiker. De regulator is echter van mening dat, in overeenstemming met het Europese wettelijke kader, het betaalbare, redelijke en proportionele karakter van de distributietarieven een essentiële dimensie is die moet worden geïntegreerd in de energietransitie.

Met betrekking tot Richtlijn (EU) 2019/944 en meer bepaald de verwijzing naar de kosten-batenanalyse voor de consument, wilde BRUGEL de Europese trend illustreren die erop gericht is de consument centraal te stellen in de energietransitie.

Voor meer details verwijst BRUGEL naar punt 3.2.5 van het motiveringsverslag.

3.6 Criteria voor de beoordeling van de redelijkheid van de toegestane inkomsten

SIBELGA herhaalt haar bezwaar met betrekking tot de punten die tijdens de officiële raadpleging werden aangehaald en die niet werden gewijzigd door BRUGEL.

Aangezien ze geen nieuwe argumenten heeft aangevoerd, herhaalt BRUGEL dus haar redenering die ze in het raadplegingsverslag heeft uiteengezet met betrekking tot de punten die niet werden weerhouden

3.7 Aan te brengen wijzigingen op het vlak van de KPI's

Op verzoek van SIBELGA werd op 7 november een vergadering gehouden met BRUGEL om de opmerkingen van SIBELGA over de gepubliceerde versie van de methodologie te bespreken. Naast verzoeken om verduidelijking van bepaalde passages in de tekst met betrekking tot de KPI, hadden de opmerkingen van SIBELGA voornamelijk betrekking op de volgende elementen:

- De keuze door BRUGEL van de parameters voor het bepalen van de prestaties van de DNB met betrekking tot KPI_21N betreffende de inzet van IT-interfaces en -toepassingen. SIBELGA betreurt het feit dat de Alpha-factor binair is (0 of 1) en beveelt aan om deze progressief te maken teneinde SIBELGA aan te moedigen om de functionaliteiten van Bijlage 6 van de ordonnantie geleidelijk aan uit te rollen. Bovendien beveelt SIBELGA aan om de KPI_22N met betrekking tot de onbeschikbaarheid van communicatie-interfaces en de KPI_21N te ontkoppelen. BRUGEL is van mening dat deze minimumfunctionaliteiten verplicht en essentieel zijn voor het succes van de energietransitie. Bovendien wil BRUGEL de DNB aanmoedigen om de minimumfunctionaliteiten snel in te voeren teneinde de business case voor slimme meters te verbeteren. Bijgevolg vereist deze opmerking geen aanpassing van de methodologie.
- Wat de KPI (on)beschikbaarheid communicatie meter-DNB betreft, beveelt SIBELGA aan om de termijnen voor de transmissie van meetgegevens naar de markt toe te

¹³ Zo is de regulator van mening dat het onredelijk is dat consumenten "meerdere keren betalen voor hetzelfde". De regulator verwijst bijvoorbeeld naar de verzoeken van SIBELGA betreffende de toegevoegde waarde van de iRAB.

passen, zoals voorzien in de MIG. BRUGEL is het eens met deze analyse. Bijgevolg werd de methodologie aangepast.

- Wat betreft de KPI over de onbeschikbaarheid van de IT-interface DNB-DNG, beveelt SIBELGA aan om deze indicator te schrappen of de nodige tijd te nemen om hem te definiëren. Gezien de complexiteit van deze KPI aanvaardt BRUGEL het voorstel van SIBELGA om de definitie van deze KPI uit te stellen tot uiterlijk 31/08/2025. Als BRUGEL het voorstel van SIBELGA echter verworpt, zal het budget (maximale Bonus/Malus) dat aan deze indicator is toegewezen, opnieuw worden toegewezen aan de andere indicatoren van dezelfde familie.
- Wat de KPI voor IT-interfaces met de markt betreft, stelt SIBELGA zich in de eerste plaats vragen over de naam van deze indicator, die enkel betrekking heeft op het CMS van ATRIAS en niet op de slimme meters. BRUGEL meent dat deze KPI verwijst naar de beschikbaarheid van het toegangsregister, dat zich fysiek in het CMS van ATRIAS bevindt, maar onder de verantwoordelijkheid van de DNB valt. De beschikbaarheid van het toegangsregister heeft betrekking op alle toegangspunten met of zonder slimme meters. Bijgevolg is de methodologie enkel aangepast aan de naam van deze KPI.
- Wat de installatietermijnen van de slimme meters betreft, is SIBELGA gekant tegen het gebruik van de RT-termijnen als referentie voor de KPI met betrekking tot de installatie van deze meters. SIBELGA vermeldt een interpretatieverschil met BRUGEL over de interpretatie van de ordonnantie. BRUGEL coördineert namelijk de hervorming van het technisch reglement met SIBELGA, maar is van mening dat de reglementaire termijnen bindend en dus van toepassing zijn. Bijgevolg vereist deze opmerking geen aanpassing van de methodologie.

4 Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van bepaalde gemeenten die aandeelhouder zijn van Sibelga

Na ontvangst van meerdere identieke brieven van sommige gemeentelijke aandeelhouders van Sibelga, heeft BRUGEL hen uitgenodigd op 3 bijeenkomsten bij BRUGEL om het ontwerp van methodologie voor te stellen en de verstuurd brieven te bespreken. Sommige van de uitgenodigde gemeenten hebben positief gereageerd.

De gemeenten die op de openbare raadpleging reageerden, maakten de volgende opmerkingen:

I° Ze bekritisieren BRUGEL omdat ze in de tariefmethodologieën niet garandeert dat de door de Regering goedgekeurde en voor de energietransitie noodzakelijke investeringskosten door de tarieven zullen worden gedekt.

Eerst en vooral wenst de regulator te benadrukken dat hij de visie van de gemeenten deelt over de noodzaak om alle investeringen te financieren die nodig zijn voor de energietransitie. Zoals hierboven al werd benadrukt, heeft BRUGEL in haar tariefmethodologieën verschillende mechanismen ingevoerd (bijvoorbeeld het mechanisme van de bijkomende kosten) waarmee de distributienetbeheerder zijn investeringen kan financieren, op voorwaarde dat hun kosten gebudgetteerd en redelijk, proportioneel, gecontroleerd en efficiënt zijn. BRUGEL past deze aanpak toe in het belang van de distributienetgebruiker en in overeenstemming met het toepasselijke nationale en Europese wettelijke kader.

Voor het overige verwijst BRUGEL naar punt 3 van dit verslag.

2° Volgens de gemeenten is het niet aan de aandeelhouders om de gestrande kosten van de gasnetten te dragen.

BRUGEL begrijpt dat de gemeenten, net als vele andere marktspelers, bezorgd zijn over de ontwikkeling en de uitvoering van de energietransitie in het Brussels Gewest.

BRUGEL kan de formele angsten van de gemeenten echter niet onderschrijven. BRUGEL zet immers gewoon innoverende reguleringstechnieken in, die bij ons weten niet bestaan in andere regio's van Europa, precies om dit risico onder controle te brengen, zowel voor de DNG's als voor de DNB en zijn aandeelhouders.

In het kader van deze methodologie, die tot doel heeft de tarieven 2025-2029 vast te leggen, neemt BRUGEL geen definitief standpunt in over de behandeling van de activa die vóór 2025 werden geïnvesteerd, om de redenen die elders worden uiteengezet.

Tot slot is het principe dat wordt verdedigd in de studie van Haulogy, in opdracht van BRUGEL, dat het risico moet worden gedeeld tussen de DNG's en de DNB's.

Voor het overige verwijst BRUGEL naar punt 3.4 van het huidige verslag.

3° Wat betreft de aanpak van de tariefmethodologieën met betrekking tot de herwaarderingsmeerwaarde, zijn de gemeenten van mening dat dit nadelig is voor hen, aangezien ze van dien aard zou zijn dat ze de waarde van SIBELGA zou verminderen.

BRUGEL begrijpt de vrees van de gemeenten voor de mogelijke impact van deze maatregel op de waarde van SIBELGA, maar de regulator heeft voorzien in mechanismen om deze impact te neutraliseren. BRUGEL heeft deze elementen uitvoerig uitgewerkt in punt 6 van haar motiveringsverslag betreffende het vergoedingsmodel van de DNB. BRUGEL wijst er in dit verslag echter op dat BRUGEL in het kader van deze methodologie geen definitief standpunt inneemt over de behandeling van de activa die vóór 2025 werden geïnvesteerd.

Naar aanleiding van de huidige raadpleging heeft BRUGEL haar standpunt op dit punt ook gewijzigd (zie punt 5.3.2 van het huidige document).

4° Kostprijs van de schuld

Brugel verwijst naar punt 3.2.2.2 van dit verslag.

5° De gemeenten plaatsen vraagtekens bij de noodzaak voor de regulator om alle richtlijnen strikt toe te passen.

Zoals reeds uiteengezet in punt 3.2, is BRUGEL van plan haar taak om de tariefmethodologie vast te leggen uit te voeren met inachtneming van het geldende wettelijke kader. Dat bevat bepalingen van Europees recht, waarvan sommige rechtstreeks toepasselijk zijn, en van intern recht, dat moet worden toegepast in het licht van de rechtspraak van de bevoegde rechtbanken. Bij de uitoefening van deze exclusieve bevoegdheid moet uiteraard rekening worden gehouden met de algemene beleidsrichtsnoeren die zijn vastgelegd in de artikelen 9*quinquies* van de elektriciteitsordonnantie en 10*ter* van de gasordonnantie, in de vorm van richtlijnen. Deze richtlijnen zijn talrijk en streven verschillende, zelfs tegenstrijdige doelstellingen na. Bijgevolg moet BRUGEL een oefening ondernemen om deze verschillende richtlijnen met elkaar te verzoenen, wat het onmogelijk zou maken om elk richtsnoer afzonderlijk te verwezenlijken. BRUGEL is er dus van overtuigd dat alle overheidsinstanties verplicht zijn om in het algemeen belang te handelen en dit te doen in het kader van de bevoegdheden die hen werden toegekend.

5 Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van de Raad van Gebruikers van elektriciteit en gas

Dit deel volgt dezelfde structuur als dat van het advies van de Raad van Gebruikers en formuleert een antwoord op de belangrijkste opmerkingen.

5.1 De rol van de regulator

5.1.1 Validatie van de bijkomende kosten

De Raad steunt het principe dat de regulator toezicht moet houden op de bijkomende kosten die door de distributienetbeheerder worden voorgesteld. Het is belangrijk in het kader van deze opdracht dat de regulator over de nodige interne middelen en competenties beschikt om deze taak doeltreffend en redelijk uit te voeren. In dit opzicht heeft de Raad bedenkingen bij het systematisch beroep doen op consultancybedrijven, wat zou kunnen leiden tot een verlies aan kennis.

BRUGEL dankt de Raad voor zijn steun met betrekking tot de bijkomende kosten. BRUGEL wenst er echter op te wijzen dat, wat de tarieven betreft, externe consultants worden gebruikt in geval van een aanzienlijke en voorspelbare werklast die geen structurele versterking van het personeelsbestand vereist, of om een beroep te doen op specifieke competenties die intern niet beschikbaar zijn. Er wordt dus niet systematisch een beroep gedaan op externe consultants, wat vooral belangrijk is voor de analyse van bepaalde kosten waarvoor specifieke deskundigheid vereist is (IT-deskundigheid, deskundigheid op het gebied van efficiëntiebenchmarking, enz.).

5.1.2 Bevoegdheden voor de goedkeuring van de ontwikkelingsplannen

Wat dit punt betreft, verwijst Brugel naar punt 3.1 van het huidige rapport.

5.1.3 Naleving van de door de ordonnanties vastgelegde richtlijnen

Wat dit punt betreft, verwijst Brugel naar punt 3.2.1 van het huidige rapport.

5.2 Beheersing van de kosten

5.2.1 Kapitalisatie van de IT-kosten

De Raad vraagt zich af of het opportuun zou zijn om bepaalde IT-investeringen te kapitaliseren teneinde de impact op de tarieven in de tijd af te vlakken.

BRUGEL licht de redenen voor haar beslissing om bepaalde IT-kosten niet te kapitaliseren toe in punt 6.3 van het motiveringsverslag.

5.2.2 Stappenplan voor de smartisation van haar net en financiële stimuli

De Raad merkt het volgende op:

"Het ontwerp van methodologie voorziet dat Sibelga een roadmap opstelt voor de smartisation van haar net, en dat Sibelga financiële stimulansen krijgt voor het uitvoeren van investeringen die voortvloeien uit deze roadmap. In het bijzonder met betrekking tot de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtlijnen, steunt de Raad deze aanpak en herhaalt hij dat hij er voorstander van is

dat Sibelga wordt aangemoedigd om maximaal gebruik te maken van het flexibiliteitspotentieel op het laag- en middenspanningsnet in Brussel, teneinde de kosten van de overgang voor alle netgebruikers te beperken. De Raad vestigt niettemin de aandacht op het lage flexibiliteitspotentieel van een deel van de Brusselse bevolking en wijst erop dat de benutting van de flexibiliteit en de smartisation van het net niet in hun nadeel mogen zijn".

Brugel dankt de Raad voor zijn steun met betrekking tot het stappenplan voor de smartisation van zijn net.

BRUGEL is zich bewust van de flexibiliteit en de potentiële flexibiliteit van een deel van de Brusselse bevolking en zal deze overwegingen meenemen in haar toekomstige werkzaamheden.

5.2.3 Inaanmerkingneming van de loonevolutie

"De Raad stelt zich vragen over de effecten van de tariefmethodologie in termen van de inaanmerkingneming van de loonevolutie. In het ontwerp zijn de lonen in het algemeen, met inbegrip van de loonsverhogingen en de indexering, opgenomen in de kosten die Sibelga beheert. De indexering kan echter niet worden gecontroleerd door Sibelga en de baremaprogressie verandert met de tijd en de ervaring van het personeel. Dit, in combinatie met de efficiëntiefactor, zou uiteindelijk de begroting onder druk kunnen zetten, aangezien de effecten van inflatie cumulatief zijn op het vlak van de salarissen. De Raad wil niet dat een slecht gekalibreerde methodologie of inflatie- of renteverrassingen Sibelga in een positie zouden brengen waarin het banen moet opofferen om investeringen in transitie of onderhoud mogelijk te maken - of omgekeerd.

Salarisverhogingen waarover in de toekomst zou kunnen worden onderhandeld, zijn niet specifiek voorzien in de methodologie. De Raad begrijpt uit de antwoorden die hij heeft ontvangen dat hierover zal moeten worden onderhandeld op basis van de winstmarge (binnen het kader van de maximaal toegestane inkomsten), die dus niet uitsluitend moet worden opgevat als de beloning van de gemeentelijke aandeelhouder.

De Raad keurt goed dat bijkomende projecten waarvoor personeel nodig is, als bijkomende kosten kunnen worden beschouwd."

Voor Brugel moeten de loonkosten beschouwd worden als beheersbare kosten voor zover het bedrijf een rechtstreekse invloed heeft op de globale loonmassa. Het is aan de netbeheerder om de nodige afwegingen te maken met betrekking tot al zijn bedrijfskosten, zodat hij over het geheel genomen het niveau dat is vastgesteld als onderdeel van het inkomstenmaximum, niet overschrijdt. Brugel wijst erop dat het doel van de methodologie niet is om de loonkosten tegen werkelijke kostprijs te nemen, maar om de netbeheerder aan te moedigen zijn middelen te optimaliseren.

Verder zij er ook op gewezen dat de werknemers van Sibelga die momenteel historische arbeidsvoorwaarden genieten, geleidelijk zullen worden vervangen door nieuwe werknemers die minder genereuze voorwaarden genieten. De methodologie 2025-2029 moet op dit punt niet worden gewijzigd.

5.3 Behandeling van de gemeentelijke aandeelhouder

De Raad is voorstander van een billijke en normale vergoeding voor het door de gemeenten geïnvesteerde kapitaal, die van toepassing is op dit soort activiteit, maar benadrukt dat deze vergoeding de investeringscapaciteit van de distributienetbeheerder niet in gevaar mag brengen.

5.3.1 Vaststelling van de kostprijs van de schuld

Wat dit punt betreft, verwijst Brugel naar punt 3.2.2.2 van het huidige rapport.

5.3.2 Schraping van de historische herwaarderingsmeerwaarde

BRUGEL stelt vast dat over dit element geen consensus bestaat tussen de verschillende leden van de Raad. Sommige leden hebben bezwaren, terwijl andere de door BRUGEL aangebrachte wijzigingen steunen.

Deze elementen zijn niet van die aard dat ze de door BRUGEL voorgestelde benadering op dit punt wijzigen.

Niettemin begrijpt BRUGEL dat de impact van de afschaffing van de historische meerwaarde op zowel de berekening van de vergoeding als de opname ervan in de vaststelling van de RMA aanzienlijk is voor SIBELGA. In dat kader en naar aanleiding van de besprekingen die tijdens de consultatiefase met de netbeheerder werden gevoerd, heeft BRUGEL beslist om deze impact over verschillende periodes uit te vlakken.

Op het niveau van de vergoeding van de meerwaarde: BRUGEL heeft beslist om elk jaar (1/10e) vanaf 2025 en tot 2034 de meerwaarde van de iRAB te verwijderen uit de waarde van de RAB dat wordt gebruikt om de vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal te berekenen;

Met betrekking tot de opname van de meerwaarde in de berekening van de afschrijvingen: BRUGEL heeft beslist dat vanaf 2029 een tiende van de afschrijving van de historische meerwaarde (iRAB) zal worden afgetrokken van het maximaal toegestane inkomen. Voor de volgende reguleringsperiodes zal deze schraping een tiende per jaar bedragen tot aan de integrale schraping van de afschrijving van de iRAB-meerwaarde uit de MTI in 2039.

De methodologie en het motiveringsverslag werden dienovereenkomstig aangepast.

6 Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van de FEBEG

6.1 Door de FEBEG ondersteunde elementen

In het algemeen ondersteunt het advies van de FEBEG volledig de 3 doelstellingen die Brugel nastreeft in haar ontwerp van methodologie:

- Investerings in de energietransitie vergemakkelijken.
- Grotere stimulansen bieden dan het huidige model voor kostenbeheersing en -efficiëntie, en de nuttige kosten optimaal dekken.
- De winst van de netwerkbeheerder redelijk maken.

Meer specifiek onderschrijft de FEBEG verschillende elementen van de methodologie:

- De mogelijkheid voor de DNB om bijkomende kosten te introduceren voor specifieke projecten op basis van een kostenanalyse;
- De mogelijkheid om de maximaal toegestane inkomsten tijdens de periode te herzien;
- De mogelijkheid om innovatieprojecten te ondersteunen die verband houden met de evolutie van de netwerken en de energietransitie;

- De mogelijkheid van een aanvullende vergoeding voor investeringen in slimme meters en projecten in verband met de ontwikkeling van intelligentie in de netten (Smartgrid);
- De opname van de reële inflatie in de formule voor de berekening van de beheersbare kosten;
- De overstap naar de TOTEX-inkomstenlimiet;
- De toepassing van een efficiëntiefactor;
- De schrapping van de integratie van de herwaarderingsmeerwaarde in de toegestane inkomsten.

Bovendien wijst de FEBEG erop dat het essentieel is dat de regulator over alle nodige onafhankelijkheid beschikt, met name met het oog op de beoordeling van de investerings- en ontwikkelingsplannen, met respect voor de bevoegdheden van alle betrokken actoren.

BRUGEL dankt de FEBEG voor de punten uit haar advies.

6.2 Antwoorden van BRUGEL op bepaalde opmerkingen

6.2.1 Prestatie-indicatoren

Voor de FEBEG:

"De FEBEG is van mening dat deze stimulerings- en efficiëntiedimensies van de methodologie zouden kunnen worden uitgebreid tot andere activiteitsdomeinen van de NB. Hiertoe pleit de FEBEG voor de invoering van prestatie-indicatoren voor de kwaliteit van de gegevens van de NB, een taak die wordt vergoed door de toegestane inkomsten. De kwaliteit en de frequentie van de transmissie van deze gegevens zijn van cruciaal belang voor een markt die efficiënt functioneert en die in staat is om innovatieve en energie-efficiënte diensten aan de consumenten aan te bieden."

In haar advies neemt de FEBEG bepaalde indicatoren op die door Brugel zouden kunnen worden ontwikkeld.

BRUGEL deelt het standpunt van de FEBEG over het feit dat in de toekomst nieuwe indicatoren over de kwaliteit van de netbeheerder moeten worden ontwikkeld. BRUGEL zal rekening houden met de verzoeken van de FEBEG bij het bepalen van de toekomstige indicatoren.

BRUGEL zal deze volgende reguleringsperiode benutten om nieuwe reeksen indicatoren te ontwikkelen die in de toekomst met name het voorwerp zouden kunnen uitmaken van een stimulerende regulering.

6.2.2 Verwerking van de onderinvestering

"De FEBEG roept Brugel op om de grootst mogelijke aandacht te besteden aan de behandeling van onderinvesteringen. Met de gekozen methodologie zouden immers bonussen gegenereerd kunnen worden in geval van onderinvestering door de NB. Een dergelijk gevolg zou bijzonder schadelijk zijn voor de transitie en de DNG, die de creatie van bonussen voor investeringen die gefinancierd maar niet uitgevoerd worden via tarieven, zouden financieren"

Brugel deelt deze mening. Punt 11.2 van de methodologie bevat bepalingen met betrekking tot de behandeling van potentiële onderinvesteringen en punt 8.2.2.3 bevat bepalingen in geval van

herziening of stopzetting van projecten waarvoor bijkomende beheersbare kosten zijn toegestaan.

7 Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van Leefmilieu Brussel

Leefmilieu Brussel (LB) houdt vast aan de exclusieve tariefbevoegdheid van de regulator en formuleert drie opmerkingen:

1° Leefmilieu Brussel is het eens met het standpunt van BRUGEL over de noodzaak om de verschillende door de wetgever opgelegde richtlijnen redelijkerwijs met elkaar te verzoenen, maar is van mening dat deze richtlijnen allemaal moeten worden uitgevoerd.

BRUGEL is het eens met LB over het feit dat geen enkele keuze willekeurig kan worden gemaakt door de regulator en dat elke keuze gerechtvaardigd moet zijn en in overeenstemming met de wet. Het is zeker niet de bedoeling van de regulator om de toepassing van deze of gene richtlijn uit te sluiten. De zeer complexe taak om de talrijke richtlijnen (die soms tegenstrijdig zijn) met elkaar te verzoenen, maakt het voor de regulator echter onmogelijk om te garanderen dat elk van deze richtlijnen, **afzonderlijk beschouwd**, noodzakelijkerwijs volledig zal worden nageleefd. Voor het overige verwijst BRUGEL naar de ontwikkelingen die worden toegelicht in punt 3.2.1 van dit verslag.

2° Leefmilieu Brussel nodigt de regulator uit om bij de implementatie van de tariefmethodologie, en om de energietransitie tot een succes te maken, de volgende verplichtingen na te leven:

- beschikken over een regulator tariefkader dat voldoende voorspelbaar en stabiel is om langetermijninvesteringen mogelijk te maken,
- ervoor zorgen dat de energietransitie betaalbaar is door de DNB aan te moedigen zijn kosten onder controle te houden,
- een billijke financiering van deze investeringen door de netgebruikers mogelijk maken.

BRUGEL deelt volledig dit standpunt over de noodzaak om de verschillende imperatieven met elkaar te verzoenen en geeft in punt 3 van dit verslag en in punt 3.1. van het motiveringsverslag een gedetailleerde uitleg van de verschillende mechanismen die werden ingevoerd om aan deze imperatieven te voldoen.

3° Leefmilieu Brussel is van mening dat het essentieel is dat het regulator kader voor de tarieven de financiering van alle ontwikkelingen van de distributienetten waarborgt.

Zoals reeds uiteengezet in punt 3.1, is BRUGEL van plan haar bevoegdheden uit te oefenen in overeenstemming met de door de wetgever opgelegde bevoegdheidsverdeling. BRUGEL is van mening dat haar tariefmethodologie voldoende garanties biedt, via verschillende mechanismen¹⁴, voor de financiering van de ontwikkelingen. Niettemin moet de regulator, overeenkomstig artikel 58 van Richtlijn (EU) 2019/944 en artikel 18 van Verordening (EU) 2019/943:

¹⁴ Zie punt 6 van het motiveringsverslag en de mogelijke herzieningen van de RMA.

- **"op de meest kosteneffectieve wijze** bijdragen tot het waarborgen van het implementeren van niet-discriminerende netten die veilig, betrouwbaar, efficiënt en consumentgericht zijn, en de toereikendheid van de netten bevorderen en, in overeenstemming met de algemene doelstellingen van het energiebeleid";
- ervoor te zorgen dat de distributietarieven **"de werkelijk gemaakte kosten weerspiegelen voor zover zij overeenstemmen met die van een efficiënte netbeheerder** met een vergelijkbare structuur en op niet-discriminerende wijze worden toegepast".

Voor het overige verwijst BRUGEL naar haar argumenten ontwikkeld in punt 3 van haar motiveringsverslag en in punt 3.2 van dit verslag.

8 Standpunt van BRUGEL over de opmerkingen van Infor GazElec

Infor GAZELEC geeft toe dat de door BRUGEL voorgestelde methodologie globaal gezien een stap in de goede richting is om de energietransitie mogelijk te maken.

In dit deel worden de belangrijkste elementen van het advies samengevat.

8.1 Financiering van de investeringen

Voor Infor GazElec:

moet de DNB zijn volledige investeringscapaciteit behouden om een billijke energietransitie te waarborgen, de toegang tot energie voor de gezinnen te verzekeren en de impact op de facturen te beperken, maar niet ten koste van een verzwakking van zijn investeringscapaciteit, die de inbreng van privékapitaal of een buitensporig beroep op schulden ten koste van de logica van de "gemeenschappelijke goederen" zou kunnen vereisen.

Deze opmerking is niet van aard om de door BRUGEL voorgestelde methodologie te wijzigen. De methodologie beantwoordt immers aan de verwachtingen van Infor Gaz Elec, met name via de volgende elementen:

- Het mechanisme van de bijkomende kosten maakt het mogelijk om de impact op de factuur van de verbruikers van de kosten van bepaalde projecten te beperken via een voorafgaande kostencontrole door BRUGEL, terwijl de financiering van de energietransitie wordt verzekerd.
- De beoogde financiële structuur wordt vastgelegd via een normatieve gearing. Bovendien moedigt het ingevoerde mechanisme een beter beheer van de schuld van Sibelga aan.
- Over het algemeen zullen de invoering van een TOTEX-inkomstenplafond en het gebruik van een efficiëntiefactor de impact op de facturen waarschijnlijk beperken.

8.2 Stimulerend Bonus/Malus-gedeelte

Wat het incentivegedeelte (bonus/malus, KPI) betreft, preciseert Infor GazElec dat het noodzakelijk is om dit te kunnen controleren en om binnen Brugel over gekwalificeerd personeel te beschikken om dit te doen.

BRUGEL deelt deze mening en zal, indien nodig, haar competenties op dit gebied versterken.

8.3 Beroep doen op externe consultancy

Infor GazElec lijkt sceptisch over het systematische gebruik van consultancybedrijven. Het risico bestaat dat de regulator hierdoor kennis verliest.

Brugel verwijst naar punt 5.1.1 van dit verslag.

8.4 Vergoeding van het kapitaal

Infor GazElec is van mening dat de gemeenten die vanaf het begin in het net hebben geïnvesteerd, correct moeten worden behandeld. De vergoeding van het kapitaal moet eerlijk en proportioneel zijn.

Deze opmerking is niet van aard om de methodologie te wijzigen. Brugel verwijst in het bijzonder naar punt 3.2.2 van dit verslag, de vergoedingsformule en de parameters die in de definitieve methodologie zijn vastgelegd.

8.5 Stimulansen voor de uitrol van slimme meters

Infor GazElec is sceptisch over de wens om financiële stimulansen te geven voor de invoering van slimme meters. Infor GazElec wijst erop dat de ordonnanties moeten worden nageleefd en dat ervoor moet worden gezorgd dat de kost voor de gemeenschap van de plaatsing van slimme meters niet te hoog is.

Een van de doelstellingen die aan de basis liggen van de BRUGEL-methodologie is het aanmoedigen van investeringen in de energietransitie. De stimulansen gekoppeld aan de uitrol van de slimme meters zijn tijdelijke en niet-structurele maatregelen die bedoeld zijn om de DNB aan te moedigen om te investeren in de periode 2025-2029.

Er moet ook aan worden herinnerd dat het gaat om een Bonus/Malus-mechanisme en dat in geval van ondermaatse prestaties van de netbeheerder, het mechanisme de DNB kan straffen.

Bovendien herinnert BRUGEL eraan dat zowel de FEBEG (punt 6.2.1) als het Comité van gebruikers (punt 5.2.2) dit aanmoedigingsmechanisme ondersteunen.

Wat de kosten voor de gemeenschap betreft, herinnert BRUGEL eraan dat de invoering van de slimme meters gepaard zal gaan met bijkomende kosten die door BRUGEL zullen worden gechallengeerd en gevalideerd, zodat de controle over de kosten is verzekerd.

* *

*